

Mgr. Štefan Bojnák

TVORBA TESTOV A ICH VYUŽITIE V ELEKTRONICKEJ PODOBE

OBSAH

0 ÚVOD.....	2
1 DIDAKTICKÝ TEST	3
1.1 VLASTNOSTI TESTOVÝCH ÚLOH	3
1.1.1 VALIDITA TESTU	3
1.1.2 RELIABILITA TESTU	4
1.1.3 CITLIVOSŤ	4
1.1.4 OBJEKTÍVNOSŤ	5
1.1.5 POUŽITEĽNOSŤ	5
1.1.6 OBŤAŽNOSŤ TESTOVÝCH OTÁZOK	5
1.2 TYPY TESTOVÝCH ÚLOH.....	6
1.2.1 UZAVRETÉ ÚLOHY	6
1.2.1.1 BINÁRNE (DICHOTOMICKE) ÚLOHY.....	6
1.2.1.2 ÚLOHY S VÝBEROM ODPOVEDÍ Z VIACERÝCH ALTERNATÍV	7
1.2.1.3 ÚLOHY S NEGATÍVNÝM VÝBEROM.....	9
1.2.1.4 ÚLOHY S VIACNÁSOBNÝM VÝBEROM	10
1.2.1.5 ZORAĐOVACIE ÚLOHY	10
1.2.1.6 PRIRAĐOVACIE ÚLOHY	10
1.2.2 OTVORENÉ ÚLOHY.....	11
1.2.2.1 OTVORENÉ ÚLOHY S KRÁTKOU ODPOVEĐOU – DOPLŇOVACIE.....	11
1.2.2.2 OTVORENÉ ÚLOHY S KRÁTKOU ODPOVEĐOU – PRODUKČNÉ.....	12
1.2.2.3 OTVORENÉ ÚLOHY SO ŠTRUKTÚROVANOU ODPOVEĐOU	12
2 PROGRAM „HOT POTATOES“ AKO FORMA SEBAHODNOTENIA ŽIAKOV	13
2.1 INŠTALÁCIA PROGRAMU „HOT POTATOES“	14
2.2 JQUIZ.....	16
2.3 JCLOZE.....	19
2.4 JMATCH.....	20
2.5 JMX.....	21
2.6 JCROSS.....	22
2.7 ĎALŠIE MOŽNOSTI PROGRAMU „HOT POTATOES“	24
2.7.1 VKLADANIE OBRÁZKOV, ZVUKOVÝCH SÚBOROV A VIDEÍ	24
2.7.2 „HOT POTATOES“ V TLAČENEJ PODOBE.....	26
3 ZÁVER	27
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV	28
PRÍLOHA: ON-LINE BANKA ÚLOH NA DIDAKTICKÉ TESTY.....	29

0 ÚVOD

Slovenské školstvo je v poslednej dobe vystavené mnohým zmenám. Nový školský zákon má zmeniť nielen formu, ale i samotný obsah vzdelávania. Už dlhšiu dobu sa uskutočňujú zmeny v oblasti ukončovania štúdia žiakov stredných škôl. Je tu zreteľná výrazná snaha objektivizovať maturitné skúšky, ktoré by sa potenciálne mohli stať relevantným nástrojom pri prijímaní žiakov na vysoké školy. Podstata takejto skúšky spočíva v overovaní vedomostí študentov pomocou testovania. Testovanie tak nadobúda širší rozmer a je potrebné pristupovať k nemu s väčším dôrazom, či už zo strany pedagógov alebo študentov.

Je žiaduce, aby učitelia získavali zručnosti pri tvorbe testových úloh, čím budú pripravený na nový spôsob celoštátneho skúšania. Vzhľadom na skutočnosť, že som multiplikátorom pre metodiku tvorby didaktických testov, môžem v práci zúročiť vedomosti a zručnosti, ktoré som získal vzdelávaním svojich kolegov v tejto oblasti.

Cieľom práce je podať komplexný návod na vytvorenie testových úloh, a banky úloh z filozofie. Banka úloh sa tak stane základom pre overovanie vedomostí študentov v tomto predmete. Pri tvorbe testových úloh sa zameriame na praktické ukážky chýb, ktorých by sa mali učitelia vyvarovať. Možnosti tvorby a následného využitia testov sú veľmi variabilné a je dobré, pokiaľ učitelia neskĺznu do stereotypu a schématicizmu.

Ďalším cieľom, ktorý je jadrom práce je vytvorenie príručky na tvorbu testových úloh v prostredí „Hot potatoes“, ktoré poskytuje zaujímavý spôsob autoevalvácie vedomostí študentov. Pri tvorbe testových úloh pomocou tohto programu môžeme aplikovať vedomosti a zručnosti, ktoré sme nadobudli v predchádzajúcej časti pri tvorbe testových úloh. Zároveň poskytnem ukážku banku testových úloh z filozofie, ktorá bola vytvorená prostredníctvom tohto programu.

1 DIDAKTICKÝ TEST

Pojem didaktický test sa používa v slovenskej didaktike pomerne dlho. Definícií je preto mnoho. Ján Velikanič definuje didaktický test nasledovne: „Didaktický test je písomná skúška osobitne konštruovaná, zodpovedajúca presne stanoveným požiadavkám, je určený na zisťovanie vedomostí a výsledkov učebnej činnosti..., dáva predpoklady na rýchle kvantitatívne a kvalitatívne vyhodnotenie výsledkov učebnej činnosti žiakov“ (5, s. 13).

1.1 VLASTNOSTI TESTOVÝCH ÚLOH

Odborná literatúra definuje rôzne vlastnosti, ktoré by mal testové úlohy spĺňať. V poslednom období sa ako nosné atribúty didaktických testov vyprofilovali validita, reliabilita, citlivosť, objektívnosť a použiteľnosť testu.

1.1.1 VALIDITA TESTU

„Test je validný vtedy, ak „zisťuje skutočné vedomosti z oblasti, ktorú preveruje“ (2, 32). Validita testovej otázky teda sleduje, či overujeme skutočne to, čo overovať máme a je najdôležitejšou vlastnosťou didaktického testu. Rozlišujeme štyri základné druhy validity, a to obsahovú, kritériálnu, predikačnú a konštruktívnu. Pre nás zaujíma najmä obsahová validita, ktorá označuje súlad štandardov, cieľových požiadaviek, učebných osnov s testovými otázkami. To znamená, že pokiaľ testujeme vedomosti z filozofie, nemali by sa v testoch objaviť úlohy, ktoré nekorešpondujú s obsahom učiva. Otázky by nemali len pokrývať obsah, ale mali by ho pokrývať rovnomerne, to znamená, že musí reprezentovať kvantitatívne hľadisko odúčenej učebnej látky, ale zároveň jej dôležitosť, teda kľúčovosť pre danú problematiku.

Príklad nevalidnej otázky:

Učivo: Základné filozofické disciplíny

Na základe analýzy textu odpovedzte na nasledovné otázky:

a) Do ktorej filozofickej disciplíny radíme daný text?

b) Kto je autorom textu?

„Nie menlivé svedectvo zmyslov alebo klamný úsudok zle kombinujúcej predstavi-
vosti, ale taký ľahký a zreteľný pochop čistého a pozorného rozumu, že nezostáva nijaká
pochybnosť o tom, čo poznávame.“

Vysvetlenie: Prvá podotázka je validná, pretože skutočne overujeme, či študenti dokážu aplikovať vedomosti v oblasti základných filozofických disciplín.

Druhá podotázka nie je validná, pretože predmetom overovania nie je filozofia René Descarta a okrem tejto skutočnosti z textu ani explicitne nevyplýva, že jeho autorom je René Descartes.

1.1.2 RELIABILITA TESTU

Reliabilita testu je ukazovateľ, ktorý odzrkadľuje, či to, čo chceme overiť, meriame vhodnými prostriedkami, ktorými zabezpečíme to, že test bude spoľahlivý. Môžeme povedať, že reliabilita sa týka stálosti a stabilnosti výsledkov testovania. Reliabilita znamená, že pri opakovanom testovaní dosiahneme rovnaké alebo podobné výsledky.

1.1.3 CITLIVOSŤ

Citlivosť je dôležitá, aby sme určili rozdiely v úrovni vedomostí študentov. Ide o to, aby výsledky študentov boli rovnomerne rozložené na Gaussovej krivke. Podľa Rosu citlivosť charakterizuje „schopnosť testu rozlíšiť žiakov s veľmi dobrými vedomosťami od žiakov s malými vedomosťami“ (2, s. 35). Určuje teda diskriminačnú silu testu. Toto kritérium je dôležité najmä, ak sa testom sleduje napríklad prijatie študentov na vysokú školu. Málo citlivá otázka neurčí najlepších študentov, keďže na ňu správne či nesprávne odpovie väčšina študentov. Výpočet citlivosti sa dá uskutočniť rôznymi spôsobmi. Rosa (2, s. 35) odporúča pri určovaní citlivosti v triede rozdeliť triedu na polovice alebo na tretiny. Vypočítame relatívnu percentuálnu úspešnosť lepšej a horšej polovice a následne ju porovnáme. Výsledná citlivosť je percentuálny rozdiel v úspešnosti medzi týmito dvoma skupinami. Želateľná citlivosť, teda rozdiel medzi úspešnosťou oboch skupín mala byť minimálne 10 percent. Z uvedeného vyplýva, že príliš jednoduché, ale i príliš náročné úlohy sú minimálne citlivé. Podobne ako pri zisťovaní reliability, aj pri zisťovaní citlivosti je vhodné uskutočniť pilotáž, pomocou ktorej zistíme diskriminačnú hodnotu jednotlivých testových položiek. V didaktickom teste však podľa môjho názoru nie je vhodné použiť len úlohy s vysokou citlivosťou, ale úlohy rôznej náročnosti. Pokiaľ chceme motivovať slabších študentov, môžeme úlohy zoradiť podľa citlivosti od úloh s nižšou citlivosťou po úlohy s vysokou diskriminačnou úlohou.

Príklad otázky s malou citlivosťou:

Učivo: Filozofia a jej vzťah k náboženstvu a k vede.

Ktorý z nasledovných výrokov odmieta náboženstvo a boha?

a) *Verím, aby som porozumel.*

b) *Boh je mŕtvy.*

c) *Pravú filozofiu umožňuje až viera.*

Vysvetlenie: úloha nie je citlivá, pretože kľúč je pomerne ľahko identifikovateľný už zo samotného kmeňa otázky, a tým je odpoveď na otázku jednoduchá.

1.1.4 OBJEKTÍVNOSŤ

„Objektivitu chápeme najmä ako neprítomnosť výrazných subjektívnych vplyvov v priebehu testovania.“ (4, s. 11) Tie však vyplývajú zo samotnej prípravy a tvorby testovania, ďalej z podmienok počas testovania a napokon zo situácií, ktoré môžu vzniknúť pri hodnotení testu. To znamená, že počas týchto troch etáp musíme eliminovať všetky subjektívne vplyvy. Pri tvorbe otázok by sme mali vytvoriť len jednoznačné otázky, ktoré nemôžu byť zo strany študentov rozlične interpretované. Formulácii testových otázok sa venujeme v kapitole o typoch testových úloh. Počas testovania by sme mali zabezpečiť rovnaké vonkajšie podmienky pre testovaného, to znamená, že študenti riešia tie isté, respektíve obťažnosťou porovnateľné otázky, majú ten istý čas k dispozícii a podobne. Pri hodnotení testovania máme vytvorené presné, jasné a zrozumiteľné kritériá na hodnotenie žiackych odpovedí.

Príklad neobjektívnej otázky:
Kto je najlepší nemecký filozof?

Vysvetlenie: Táto otázka je neobjektívna, pretože pojem *najlepší* je viacvýznamové slovo a neplynie z neho explicitne, čo od študenta potrebujeme počuť. Ďalší problém môže znamenať označenie *nemecký*, pretože študent nemusí rozlíšiť, či sa vzťahuje na národ alebo na štát. Rôzni učitelia filozofie by mohli túto otázku hodnotiť rôzne. Pre jedného môže byť odpoveď Leibniz, pre iného Nietzsche či Wittgenstein.

1.1.5 POUŽITEĽNOSŤ

Pod použiteľnosťou testu rozumieme jeho kvalitné spracovanie najmä z formálnej stránky. Čím je vyššia použiteľnosť, tým sa lepšie didaktický test spracúva. Použiteľnosť sa týka jeho opravy a hodnotenia.

V tomto smere je potrebné zdôrazniť úlohu informačno-komunikačných technológií pri tvorbe i oprave testov, pretože nemalou mierou môžu zlepšiť mieru použiteľnosti. Ako príklad uvediem využitie rôzneho softvéru alebo hardvéru pri tvorbe elektronických testov, ako je napríklad HOT POTATOES alebo edukačný systém MOODLE. Zároveň v súčasnosti jestvujú zariadenia využiteľné priamo pri testovaní, ktoré vyhodnotia individuálne i vcelku jednotlivé testové položky i celý test. Takýmto zariadením je napríklad hlasovacie zariadenie InterWrite Cricket, ktoré je praktickým nástrojom na meranie a hodnotenie vedomostí.

1.1.6 OBŤAŽNOSŤ TESTOVÝCH OTÁZOK

Dôležitým znakom každého testu i testovej úlohy je obťažnosť. Zistíme ju dvojakým spôsobom. Môžeme ju určiť z výsledkov testu na základe úspešnosti jednotlivých testových polo-

žiek. Tento spôsob nie je podľa môjho názoru objektívny, pretože závisí od viacerých premenlivých faktorov, ako je napríklad veľkosť testovanej vzorky. Čím je menšia vzorka študentov, tým je väčšia miera neobjektivity takéhoto merania. Druhý spôsob určenia obtiažnosti je súčet váhy, ktorý pridáme jednotlivým prvkom učiva a kognitívnej úrovne otázky.

1.2 TYPY TESTOVÝCH ÚLOH

Tvorba testov a testových úloh je náročný proces, ktorý trvá niekoľko mesiacov či rokov. Nemali by vznikať náhodne ako výsledok chaoticky zozbieraných testových úloh do testového celku. Test sa skladá z množstva úloh a prejde rôznymi etapami tvorby. V princípe môžeme v súčasnosti rozdeliť testové úlohy na uzavreté a otvorené.

1.2.1 UZAVRETÉ ÚLOHY

1.2.1.1 BINÁRNE (DICHOTOMICKÉ) ÚLOHY

Študent vyberá z dvoch rôznych alternatív, a to: *áno* *nie*, alebo *pravda* *nepravda*

Príklad:

Určíte, či je pravdivé tvrdenie:

*Podľa Karola Marxa v komunistickej spoločensko-ekonomickej formácii **ne**bude prípustné súkromné vlastníctvo.*

*áno **nie***

Vysvetlenie:

V takomto prípade dochádza ku problému, pretože sme použili dvojité negácie, preto odporúčame sformulovať úlohu nasledovne:

Určíte, či je pravdivé tvrdenie:

 *Podľa Karola Marxa v komunistickej spoločensko-ekonomickej formácii **ne**bude prípustné súkromné vlastníctvo.*

***pravda** nepravda*

Takto sformulovaná úloha je jasná a zreteľná

Keďže je možnosť určenia správnej odpovede päťdesiatpercentná, nie je príliš vhodné jej časté používanie. Znižuje sa tým jej reliabilita. Spôsob, ako môžeme eliminovať náhodnosť výberu, je využitie viacnásobných binárnych úloh, pričom bod získa študent len v prípade, ak uhádne všetky časti tejto testovej úlohy.

1.2.1.2 ÚLOHY S VÝBEROM ODPOVEDÍ Z VIACERÝCH ALTERNATÍV

Študent má k dispozícii viacero alternatív, pričom správna odpoveď môže byť jedna. Odporúčame zaradiť štyri, alebo päť možností, aby sme eliminovali prvok náhody.

Príklad: *František Novosád v knihe „Vysvetľovanie rukami“ píše: „Marxova teória kapitalizmu je pre súčasné sociálne myslenie ako soľ. Zo soli samotnej sa žiadne jedlo pripraviť nedá. Dokonca ani polievka, ktorá sa nazýva soľovka. Bez soli však väčšina polievok nechutí.“*

Aký záver vyplýva z textu pre súčasnú spoločnosť?

- a) Súčasný kapitalizmus je na ústupe a komunizmus ho nahradí.*
- b) Niektoré kritické Marxove myšlienky sú prínosom pre spoločnosť.*
- c) Sovieti sa vydali správnou cestou pri snahe budovať komunizmus.*
- d) Západné štáty spravili chybu, keď odmietli Marxov komunizmus.*

Vysvetlenie:

- kmeň otázky – zadanie súčasťou kmeňa môže byť aj sprievodný text
- distraktory – nesprávne alternatívy
- kľúč – správna alternatíva

Pri tvorbe testových úloh s výberom odpovedí z viacerých alternatív sa učitelia dopúšťajú mnohých chýb. Pokúsime sa poukázať na najčastejšie z nich. Ako sme spomenuli vyššie, menej ako štyri možné alternatívy vnesú do práce žiakov náhodu.

Príklad:

František Novosád v knihe „Vysvetľovanie rukami“ píše: „Marxova teória kapitalizmu je pre súčasné sociálne myslenie ako soľ. Zo soli samotnej sa žiadne jedlo pripraviť nedá. Dokonca ani polievka, ktorá sa nazýva soľovka. Bez soli však väčšina polievok nechutí.“

Aký záver vyplýva z textu pre súčasnú spoločnosť?

- a) Súčasný kapitalizmus je na ústupe a komunizmus ho nahradí*
- b) Niektoré kritické Marxove myšlienky sú prínosné pre spoločnosť*

Vysvetlenie:

- Dve možné alternatívy vnesú náhodný prvok do rozhodovania žiaka.

Je veľmi dôležité, aby sme eliminovali prvok náhody, ktorý však kvôli možnosti výberu nie je možné celkom odstrániť. Odborná literatúra odporúča použiť aspoň štyri alternatívy.

Pri formulácii zadania je nutné, aby bolo zrozumiteľné a jasné. Pokiaľ kmeň otázky nie je jednoznačný, študent môže byť z takéhoto zadania zmätený.

Príklad:

„Marxova teória kapitalizmu je pre súčasné sociálne myslenie ako soľ. Zo soli samotnej sa žiadne jedlo pripraviť nedá. Dokonca ani polievka, ktorá sa nazýva soľovka. Bez soli však väčšina polievok nechutí.“

- a) Súčasný kapitalizmus je na ústupe a komunizmus ho nahradí.*
- b) Niektoré kritické Marxove myšlienky sú prínosom pre spoločnosť.*
- c) Sovieti sa vydali správnou cestou pri snahe budovať komunizmus.*
- d) Západné štáty spravili chybu, keď odmietli Marxov komunizmus.*

Vysvetlenie:

V zadaní je nutné presne uviesť inštrukciu, čo má žiak s úlohou urobiť.

Dôležité je, aby boli distraktory rovnocenné, a to z hľadiska obsahového i formálneho čiže jazykového. Pokiaľ nespĺňa zadanie tieto náležitosti, môže to byť pre študenta zmätočné.

Príklad:

František Novosád v knihe „Vysvetľovanie rukami“ píše: „Marxova teória kapitalizmu je pre súčasné sociálne myslenie ako soľ. Zo soli samotnej sa žiadne jedlo pripraviť nedá. Dokonca ani polievka, ktorá sa nazýva soľovka. Bez soli však väčšina polievok nechutí.“ Aký záver vyplýva z textu pre súčasnú spoločnosť?

a) *Súčasný kapitalizmus je na ústupe a komunizmus ho nahradí.*
 b) *Kritické myšlienky Marxa vzťahujúce sa na kapitalizmus sú prínosom pre spoločnosť.*

c) *Soviety sa vydali správnou cestou pri snahe budovať komunizmus.*

d) *Západné štáty spravili chybu, keď odmietli Marxov komunizmus.*

Vysvetlenie:

 Kľúč je obsiahlejší, čo môže evokovať jeho prepracovanosť a tým správnosť.

Ďalším problémom pri tvorbe otázok môže byť nejednotná formulácia alternatív.

Príklad:

František Novosád v knihe „Vysvetľovanie rukami“ píše: „Marxova teória kapitalizmu je pre súčasné sociálne myslenie ako soľ. Zo soli samotnej sa žiadne jedlo pripraviť nedá. Dokonca ani polievka, ktorá sa nazýva soľovka. Bez soli však väčšina polievok nechutí.“ Aký záver vyplýva z textu pre súčasnú spoločnosť?

a) *Úpadok a zánik kapitalizmu v súčasnej západnej spoločnosti.*

b) *že niektoré kritické Marxove myšlienky sú prínosom pre spoločnosť.*

c) *že Sovietsi sa vydali správnou cestou pri snahe budovať komunizmus.*

d) *že západné štáty spravili chybu, keď odmietli Marxov komunizmus.*

Vysvetlenie:

 Distraktor je inak štylisticky sformulovaný, čo môže pôsobiť na študentov zmätočne.

Častým problémom pri tvorbe otázok môže byť nezmyselné používanie odborných výrazov v zadaní či jednotlivých alternatívach. Zároveň je potrebné vyvarovať sa „pseudod odborného“ jazyka.

Príklad:

František Novosád v knihe „Vysvetľovanie rukami“ píše: „Marxova teória kapitalizmu je pre súčasné sociálne myslenie ako soľ. Zo soli samotnej sa žiadne jedlo pripraviť nedá. Dokonca ani polievka, ktorá sa nazýva soľovka. Bez soli však väčšina polievok nechutí.“

Aký záver vyplýva z textu pre súčasnú spoločnosť?

a) *Implementácia Marxových myšlienok môže spôsobiť regres západnej spoločnosti.*

b) *Niektoré kritické Marxove myšlienky sú prínosom pre spoločnosť i v súčasnosti.*

c) *Soviety sa vydali správnou cestou pri snahe vybudovať v ZSSR komunizmus.*

d) *Súčasný vývoj dokázal, že západné štáty spravili chybu, keď odmietli komunizmus.*

Vysvetlenie:

 Použitie cudzích výrazov v alternatívach musí byť podmienené istotou učiteľa, že študenti by ich mali ovládať, v opačnom prípade skúmame iný jav, a nie schopnosť interpretovať hlavnú myšlienku tohto výroku.

Alternatívy by mali byť rovnocenné nielen z jazykového, ale i z obsahového hľadiska.

Príklad:

František Novosád v knihe „Vysvetľovanie rukami“ píše: „Marxova teória kapitalizmu je pre súčasné sociálne myslenie ako soľ. Zo soli samotnej sa žiadne jedlo pripraviť nedá. Dokonca ani polievka, ktorá sa nazýva soľovka. Bez soli však väčšina polievok nechutí.“

Aký záver vyplýva z textu pre súčasnú spoločnosť?

- a) Súčasný kapitalizmus je na ústupe a komunizmus ho nahradí.*
- b) Niektoré kritické Marxove myšlienky sú prínosom pre spoločnosť.*
- c) Sovietsi sa vydali správnou cestou pri snahe budovať komunizmus.*
- d) Jediným východiskom z nezmyselnosti života je samovražda.*

Vysvetlenie:

 Táto alternatíva obsahovo nekorešponduje ani so zadáním ani s ostatnými možnosťami. V takomto prípade je štvrtý distraktor absolútne nepravdepodobný, a študent ho a priori vylúči ako zjavne nepravdepodobný. Nemali by sme študentom zľahčovať test podobným spôsobom.

1.2.1.3 ÚLOHY S NEGATÍVNYM VÝBEROM

V úlohe s negatívnym výberom je má študent označiť nesprávnu odpoveď.

Príklad:

Ktorý z uvedených filozofov nepatrí medzi predstaviteľov frankfurtskej školy?

- a) Marcuse*
- b) Plechanov*
- c) Fromm*
- d) Adorno*

Vysvetlenie:

 nepatrí Pre lepšiu prehľadnosť je vhodné zvýrazniť zápor.

Aj v tomto type úloh je vhodné vyvarovať sa rôznych chýb. Ako príklad uvedieme použitie dvojitého záporu v zadaní.

Príklad:

Ktorý z uvedených výrokov nie je znakom filozofického myslenia.

- a) Vo filozofii sa používa **ne**kritické myslenie.*
- b) Filozofické diela majú svojho autora.*
- c) Filozofia je predovšetkým o kladení otázok.*
- d) Pre filozofiu je typické pojmové myslenie.*

Vysvetlenie:

 Možnosť „a“, ktorá je zároveň kľúčom, použitím záporovej predpony robí celú úlohu značne neprehľadnou. Odporúčam preto zmeniť kmeň otázky, v ktorom vynecháme zápor, a ten použijeme v distraktoroch a kľúči.

1.2.1.4 ÚLOHY S VIACNÁSOBNÝM VÝBEROM

Ide o typ úlohy, v ktorej je viacero správnych odpovedí. Podľa môjho názoru je korektné, keď sú žiaci vopred upozornení, že majú pred sebou takýto typ úlohy.

Príklad:

Ktorý z výrokov vyplýva z filozofie Schopenhauera. Výrok, ktorý je pravdivý, označte ako správnu odpoveď.

- a) Budhistická nirvána môže byť účinný nástroj na popretie vôle.*
- b) Prostredníctvom plodenia detí sa znižuje vplyv vôle na ďalších potomkov.*
- c) Potlačiť vôľu nám môže sčasti pomôcť empatia, láska k druhým.*
- d) Láska medzi mužom i ženou je len klam, nástroj vôle, ktorá túži prežiť.*
- e) Svetovú vôľu môžeme chápať ako kantovsku "ding fur mich".*

Vysvetlenie:

■ V úlohách s viacnásobným výberom môže nastať dilema pri skórovaní. Koľko bodov prideliť, pokiaľ študent označí správne všetky kľúče? Odporúčam prideliť jeden bod len ak študent odpovie správne na otázku ako celok. Pokiaľ opomenie čo jeden kľúč, skórovnie je „nula“.

1.2.1.5 ZORAĐOVACIE ÚLOHY

Pri zoraďovacích úlohách ide o usporiadanie jednotlivých prvkov podľa rôznych kritérií, ako je napríklad chronologické usporiadanie alebo zoradenie podľa dôležitosti a podobne.

Príklad:

Chronologicky zoradíte spoločensko-ekonomické formácie, ako mali nasledovať podľa Karola Marxa. Ku každej spoločensko-ekonomickej formácii uveďte do rámika poradové číslo! Začnite najstaršou spoločensko-ekonomickou formáciou.

<i>a) kapitalistická</i>	4.
<i>b) prvotno-pospolná</i>	1.
<i>c) feudálna</i>	3.
<i>d) komunistická</i>	5.
<i>e) otrokárska</i>	2.

Vysvetlenie:

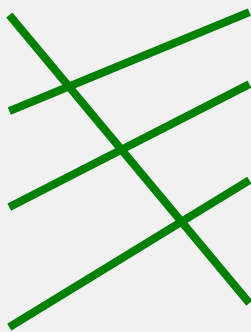
Pri zoraďovacích úlohách musíme byť opatrní, aby bola vytvorená prehľadne a aby bola jasne formulovaná. Vzhľadom na skutočnosť študent musí zoradiť viacero prvkov podľa rôznych kritérií, opäť môže nastať problém so skórovaním úlohy. Odporúčam preto udeliť jeden bod len v prípade, pokiaľ študent usporiada všetky prvky správne. V opačnom prípade nepridelíme študentovi ani jeden bod.

1.2.1.6 PRIRAĐOVACIE ÚLOHY

V priraďovacích úlohách spájame dve množiny prvkov, teda spravidla možnosti v ľavom stĺpci ku zodpovedajúcim možnostiam v pravom stĺpci. Kvôli odstráneniu náhodilos-

ti pri riešení úlohy odporúčam použiť na jednej strane minimálne štyri alternatívy a na druhej strane o jednu navyše, pričom tá možnosť navyše nemôže byť priradená ku žiadnej z alternatív. Je potrebné, aby možnosti v množine na pravej i ľavej strane boli homogénne, aby sme eliminovali prvok náhody a riešenie na základe vylučovania jednotlivých možností.

Príklad:
Priradíte výroky na ľavej strane ku ich autorom.

"Boh je mŕtv, my sme ho zabili, ako sa utešíme."		Schopenhauer
"Intelektom poznávame, no vôľou sme."		Marx
"Filozofovia svet len rôzne vykládali, ide o to zmeniť ho."		Kierkegaard
"Musím existovať, aby som mohol myslieť. Musím mať možnosť myslieť, aby som existoval."		Comte
		Nietzsche

Vysvetlenie:
Comte Použitím takejto alternatívy sa stáva úloha obťažnejšou. Zároveň neodporúčam príliš veľa alternatív na jednej či druhej strane, pretože to robí test neprehľadným.

1.2.2 OTVORENÉ ÚLOHY

Pri otvorených úlohách nemajú študenti k dispozícii žiadne možnosti, sami ich musia vytvoriť. Rosa (2, s. 42) uvádza tri základné typy testových otvorených úloh, testové úlohy s krátkou odpoveďou – doplňovacie, úlohy s krátkou odpoveďou – produkčné a testové úlohy s dlhou štruktúrovanou odpoveďou.

1.2.2.1 OTVORENÉ ÚLOHY S KRÁTKOU ODPOVEĎOU – DOPLŇOVACIE

Študent dopĺňa jedno slovo, či už na konci vety, alebo v strede. Zadanie nemá formu otázky.

Príklad:
Nemecký filozof, ktorý hovoril o príchode nadčloveka, sa nazýval _____.

Vysvetlenie:
 Pri tvorbe doplňovacích úloh musíme otázku formulovať presne, aby odpoveď vyplývala jednoznačne z otázky.

Veľmi zaujímavé a zároveň náročné môžu byť viacnásobné doplňovacie úlohy:

Príklad:

Prvou filozofickou školou, ktorá vznikla v starovekom Grécku, bola (1)_____ škola. Jej predstavitelia sa snažili hľadať podstatu, prapríčinu, prvopočiatok, ktorý nazývali (2)_____. Prvým z nich bol Táles, ktorý považoval za prvopočiatok (3)_____. Nasledoval (4)_____, ktorý za arché považoval apeiron. Posledný z filozofov tejto školy bol Anaximenes, ktorý za podstatu, prvopočiatok považoval (5)_____. Pre týchto predstaviteľov bolo typické učenie o tom, že v každom súcne je nejako prítomný život. Takéto učenie voláme (6)_____.

Vysvetlenie:

Pri viacnásobnej doplňovacej úlohe odpovede skórujeme spôsobom, že za každú správnu odpoveď pridáme jeden bod.

1.2.2.2 OTVORENÉ ÚLOHY S KRÁTKOU ODPOVEĎOU – PRODUKČNÉ

Študenti na ne odpovedajú na otázku jedným slovom, slovným spojením alebo vetou.

Príklad:

Ako nazývame filozofický postoj Schopenhauera i Nietzscheho, z ktorého vyplýva, že podstatou je vôľa? _____
Ako Schopenhauer chápe voluntarizmus? _____

Vysvetlenie:

Aby boli odpovede merateľné, je vhodné, aby bola otázka jednoznačne formulovaná, a tým odpoveď predpokladateľná.

1.2.2.3 OTVORENÉ ÚLOHY SO ŠTRUKTÚROVANOU ODPOVEĎOU

Žiaci odpovedajú dlhším súvislým textom. Takýmto príkladom môže byť esej.

Príklad:

Porovnajte voluntarizmus v chápaní Schopenhauera a Nietzscheho.

Vysvetlenie:

V tomto type úlohy je potrebné zadať rozsah požadovanej odpovede. Je dôležité dbať na správnu formuláciu aktívnych slovies, najlepšie je uviesť ich na začiatku zadania. V uvedenom konkrétnom prípade si musíme uvedomiť, čo chceme overiť. Pokiaľ vyžadujeme, aby študenti uviedli len rozdiely, môže zadanie znieť aj nasledovne.

Porovnajte rozdiely vo voluntarizme Schopenhauera a Nietzscheho.

Pokiaľ však chceme od študentov vystihnúť rozdielov, ale i spoločných prvkov vo voluntarizme Nietzscheho a Schopenhauera, ponechali by sme pôvodné zadanie úlohy. Pri porovnávaní by som preto ponechal len aktívne sloveso *porovnajte*, alebo použil zadanie.

Porovnajte rozdiely a nájdite spoločné prvky vo voluntarizme Schopenhauera a Nietzscheho.

Študenti však musia poznať význam slova *porovnajte*, aby ho správne aplikovali.

2 PROGRAM „HOT POTATOES“ AKO FORMA SEBAHODNOTENIA ŽIAKOV

Ak už vieme, ako tvoriť testové úlohy a testy, môžeme začať tvoriť banku úloh. Dnešné možnosti umožňujú vytvárať banky úloh nielen v klasickej písomnej podobe, ale i v podobe elektronickej. Rötling odporúča „používať častejšie priebežné testy (autotesty), pomocou ktorých si žiaci môžu v závere učebnej činnosti skontrolovať svoje vedomosti, zručnosti.“ (3, s. 13) Je viacero spôsobov, ako dosiahnuť tento stav. Autoevalvačné testy môžeme pripraviť vo forme otázok, ktoré žiaci zodpovedajú počas hodiny, alebo vo fixačnej časti vyučovacej jednotky. Zaujímavým spestrením, ale zároveň efektívnou pomôckou sú elektronické testy vytvorené v prostredí „Hot potatoes“, ktoré ponúka mnoho nástrojov na overovanie vedomostí študentov.

Prostredie „Hot potatoes“ má mnoho výhod oproti bežnému spôsobu overovania vedomostí. Podľa môjho názoru je to predovšetkým atraktivnosť. Samotná forma, ktorá poskytuje mnoho možností využitia, ako je vkladanie obrázkov, hovoreného slova, videí robí z autoevalvácie zároveň hru, čím upútava a udržuje pozornosť žiakov. Ďalším nesporným pozitívom je jednoduchosť. Môžeme povedať, že „Hot potatoes“ je program, ktorý je „teacher friendly“, to znamená, že tento program je nenáročný na inštaláciu, ale zároveň aj na tvorbu samotných otázok. Výhodou je, že pri inštalácii môžeme nastaviť slovenskú mutáciu programu. Tento program je zároveň „student friendly“, pod čím rozumiem jednoduchosť ovládania testov zo strany žiakov a zároveň prehľadný spôsob percentuálneho vyhodnotenia testov. Nespornou výhodou je široká možnosť využitia testov. Test je možné vygenerovať vo formáte „html files“ a následne použiť ako on-line test, ktorý bude voľne prístupný na internete. Zároveň je možné použiť ho v tomto formáte i v prostredí, kde nemáme prístup na internet. „Hot potatoes“ ukrýva v sebe mnoho možností využitia. Nie je však mojím cieľom poskytnúť vyčerpávajúcu príručku, ale pokúsím sa poskytnúť jednoduchú cestu, návod, podľa ktorého môže každý učiteľ, i ten, ktorý je relatívne málo zdatný v používaní informačno-komunikačných technológiách, schopný vytvoriť rôzne druhy testov. Preto sa zameriam na základné funkcie programu.

Učitelia si vďaka tomuto programu môžu tvoriť databázy testov, ktoré môžu neustále modifikovať a inovovať. Ukážku takejto databázy uvádzam v prílohe práce.

2.1 INŠTALÁCIA PROGRAMU „HOT POTATOES“

Program „Hot potatoes“ obsahuje rôzne aplikácie, ktoré umožňujú rozličné spôsoby overovania vedomostí. Sú to JCloze, JMatch, JQuiz, JCross, JMix a Masher.

JCloze
Táto aplikácia umožňuje tvorbu otvorených doplnujúcich otázok.

JMatch
Táto aplikácia umožňuje tvorbu priradovacích úloh

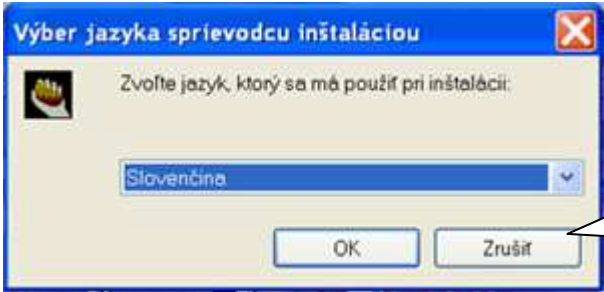
JQuiz
Pravdepodobne najvyužívanejšia aplikácia, ktorá umožňuje vytvárať testy s uzavretými úlohami, ale aj testy s otvorenými doplnujúcimi úlohami.

Masher
Pomocou tejto aplikácie je možné jednoducho kombinovať jednotlivé typy cvičení do jedného celku. Je to však platená aplikácia.

JCross
Pomocou tejto aplikácie vytvoríme jednoduché krížovky.

JMix
Umožňuje vytvoriť rôzne zoradovacie cvičenia.

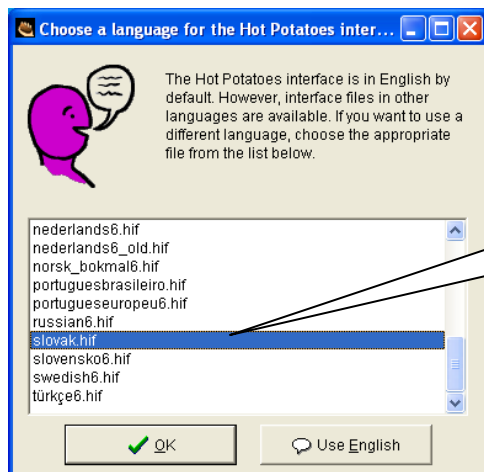
Ako prvý krok, ktorý uskutočníme, je stiahnutie programu „Hot potatoes“ zo stránky <http://hotpot.uvic.ca/#downloads>. Program obsahuje viacero verzií, posledná je [Hot Potatoes 6.3 installer](#). Po stiahnutí a uložení programu ho nainštalujeme podľa nasledovných inštrukcií.

Pred samotnou inštaláciou vyberieme jazyk, pomocou ktorého budeme program inštalovať. V ponuke je i slovenský jazyk.

Ďalej postupujeme podľa jednoduchých inštrukcií. Počas inštalácie odsúhlasíme licenčné podmienky.

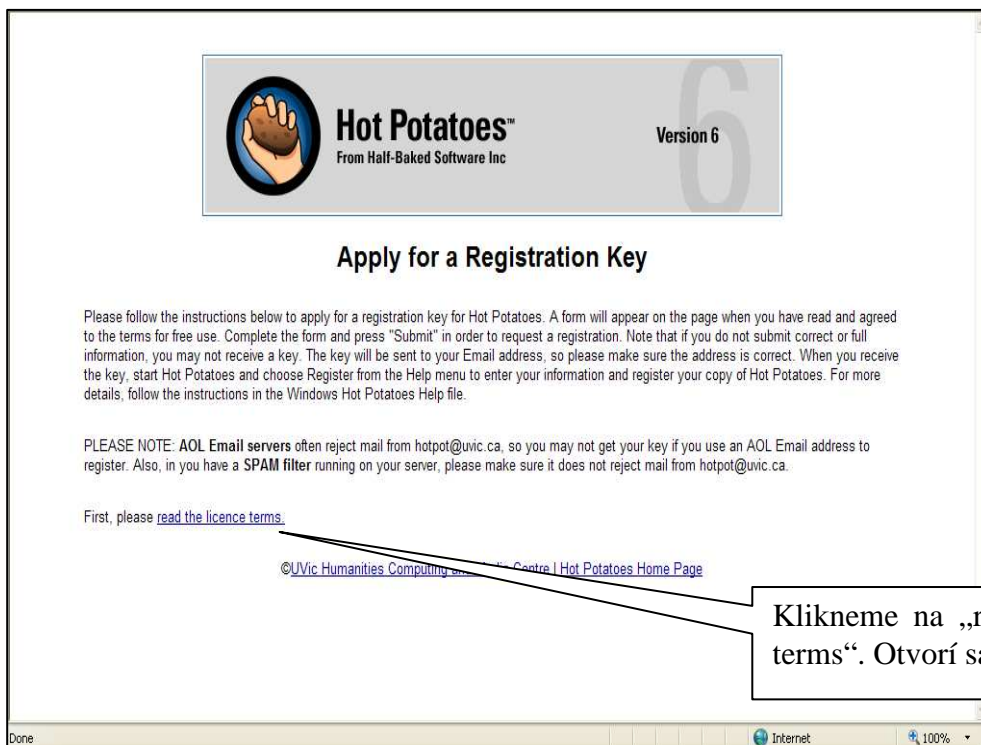

Po nainštalovaní nastavíme jazyk, v ktorom budeme pracovať počas tvorby testov. V našom prípade je to „slovak.hif“ Potvrdíme kliknutím na „OK“ a objaví sa hlavné okno programu.

Program je nainštalovaný, jazyk nastavený. Potrebujeme sa zaregistrovať. Na hornej lište klikneme na „Pomoc“ a potom na „Register“.

Klikneme na „Dostávaš kľúč“ a otvorí sa internetová stránka „Hot potatoes“.

Klikneme na „read the licence terms“. Otvorí sa ďalšia stránka.

☒ I have read the license agreement, I understand that Hot Potatoes is NOT FREEWARE, and I agree to be bound by the licensing terms.

Complete this form

Your first (personal) name:
jelen

Your last (family) name:
dvanastorak

Your e-mail address (please enter ONLY ONE address):
dvanastorak@centrum.sk

The country you live or work in:
Slovakia

Do you want us to inform you about updates and new versions?
☒ Yes please.

Submit Clear

©Uvic Humanities Computing and Media Centre | Hot Potatoes Home Page

Internet

Uvedieme údaje ako sú meno, priezvisko, mailovu adresu a krajinu. a klikneme na „submit“.

Registrácia neprináša so sebou žiadne náklady. „Hot potatoes“ je pre pedagógov k dispozícii bezplatne.

Do mailovej schránky obdržíme heslo. Ktoré je potrebné pre prístup k nainštalovanému programu.

2.2 JQUIZ

Po nainštalovaní programu a pred začiatkom tvorby testových otázok je nutné nakonfigurovať základné nastavenia. Inštrukcie pre študentov sú pôvodne v angličtine, avšak inštrukcie pre tvorbu testu sú v slovenčine. Spôsob konfigurácie je obdobný vo všetkých štyroch aplikáciách programu „Hot potatoes“, preto sa nastaveniam budem venovať najmä pri prvej aplikácii, ktorou je „Jquiz“.

Výstup nakonfigurujeme tak, že na hornej lište klikneme na „možnosti“ a následne na príkaz „konfiguruj výstup“. Objaví sa nasledovné okno:

Konfiguračný súbor: C:\Program Files\HotPotatoes6\english6.cfg

Úpravy: Prílep

NázvyInštrukcie PomôckySpätne väzby Tlačidlá Vzhľad Časovač Iné Zvyk CGI

Názov cvičenia:
CVIČENIE

Inštrukcie:

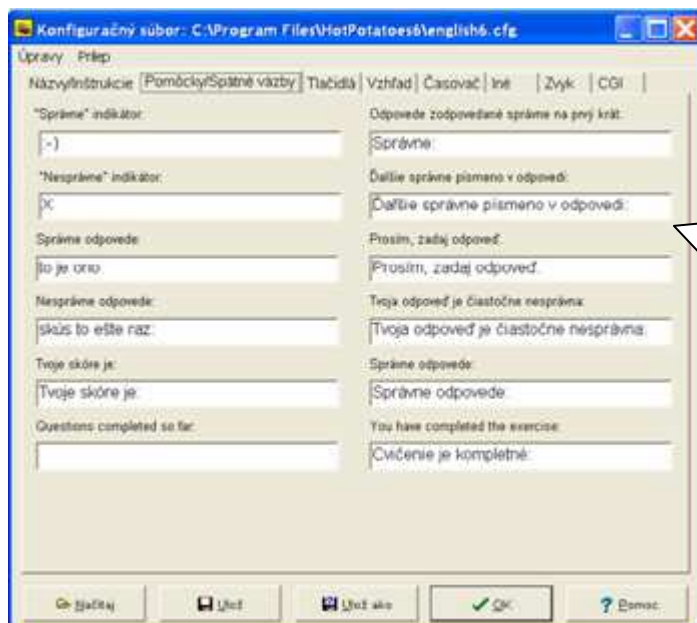
Program poskytuje aj niektoré jazykové mutácie, ktoré priamo nahradia anglické inštrukcie. Slovenčina tu však absentuje.

1) Zadáme názov cvičenia, môže to byť test, cvičenie a podobne.

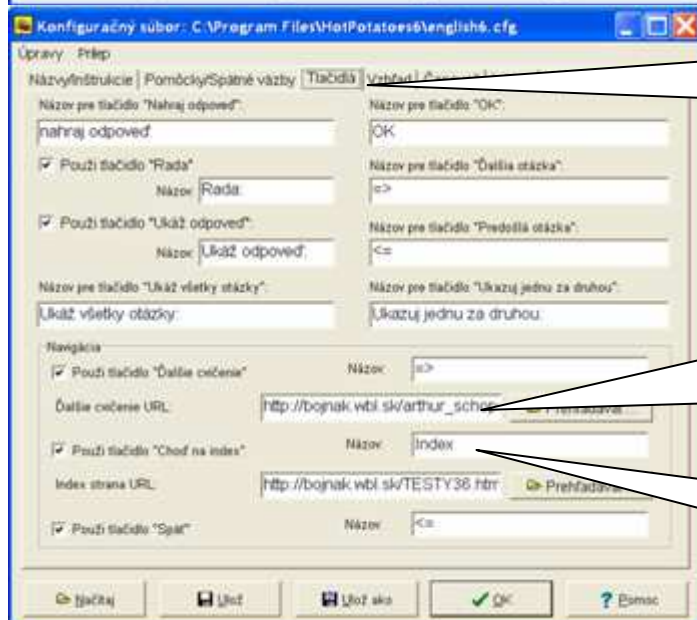
2) Môžeme vložiť inštrukciu, nápovedu, čo má študent robiť. V tomto prípade to však nie je nutné vzhľadom na skutočnosť, že test je intuitívne ovládateľný.

3) Po nakonfigurovaní, každého okna uložíme dáta a následne stlačíme „OK“.

Nájd Ulož Ulož ako OK Pomoc

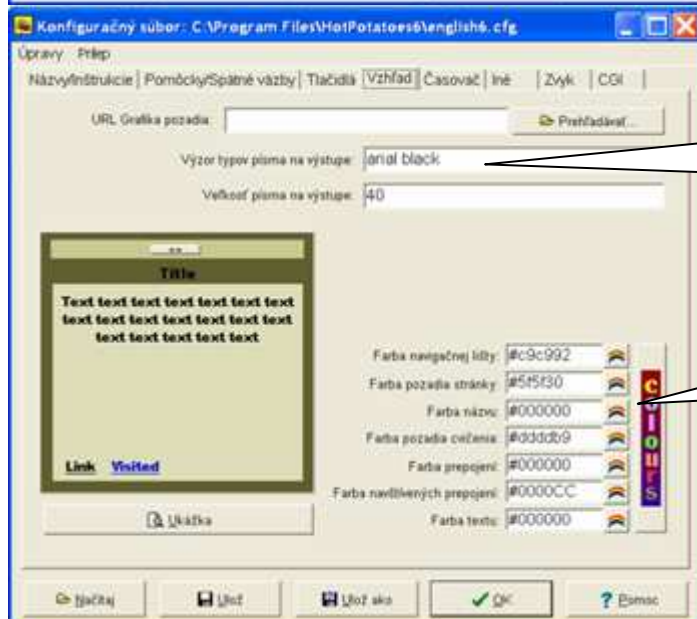
Na hornej lište sa presunieme doprava ku pomôckam a spätným väzbám. Program poskytuje možnosť spätoväzbových inštrukcií, ktorými informuje študenta o správnosti či nesprávnosti jeho odpovede. Prípadne informuje študenta o tom, čo má robiť.

1) Po pomôckach klikneme na hornej lište na „Tlačidlá“, kde napíšeme ďalšie inštrukcie pre študentov v slovenčine.

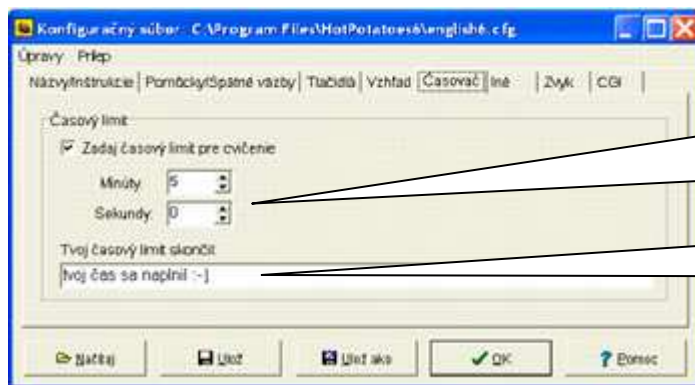
2) Veľmi dôležitá funkcia, ktorá umožňuje žiakom pohybovať sa medzi rôznymi cvičeniami. Do prázdneho poľa vložíme URL ďalšieho cvičenia.

3) Index označuje domovskú stránku, na ktorú sa dostaneme z každého cvičenia.

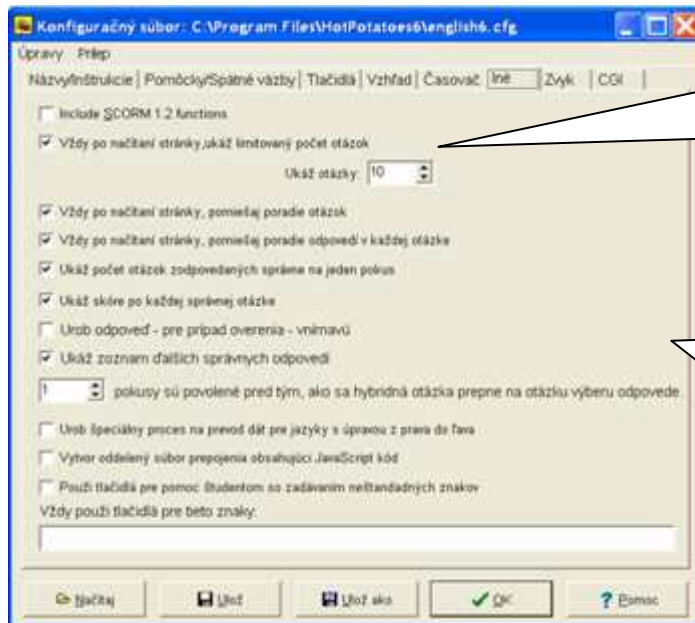
1) Po konfigurácii tlačidiel nastavíme vzhľad testu, konkrétne typ a veľkosť písma.

2) Nakonfigurujeme farbu pozadia, lišty i textových častí.

1) V ďalšom kroku nastavíme časový limit pre cvičenie. Je to vhodná funkcia, ktorá učí študentov pracovať v časovom strese.

2) Vypršanie časového limitu môžeme dať študentovi najavo i humorným spôsobom.

1) Do testu, ktorý tvoríme môžeme vložiť ľubovoľný počet testových úloh. Touto funkciou obmedzíme počet otázok, ktoré sa ukážu žiakovi počas jedného skúšania.

2) „Hot potatoes“ ponúka tzv. hybridné otázky. Študentovi sa najskôr ukáže doplňovacia otvorená úloha. Po istom počte pokusov, ktorých počet tu nastavíme, sa zmení na úlohu s výberom odpovedí z viacerých alternatív.

JQuiz je najčastejšie používanou aplikáciou programu Hot Potatoes. Ponúka tvorbu rozličných uzavretých otázok, či už uzavretých binárnych, s výberom z viacerých alternatív, alebo s negatívnym výberom. Rovnako tak je možné vytvoriť otvorené doplňovacie úlohy.

7) Uložíme test, ktorý môžeme kedykoľvek meniť.

8) Vygenerujeme súbor vo formáte „html files“, ktorý môžeme zavesiť na webovú stránku.

1) Názov testu

2) Zadanie testovej úlohy

Posúvame poradie otázok od prvej po x-tú.

Posúvame poradie alternatív, pokiaľ nám nestačia štyri.

4) Uvedieme alternatívy, čiže kľúč a distraktory. V závislosti od typu otázky uvedieme jeden, alebo viac kľúčov.

6) Môžeme pridať komentár, ktorý sa objaví po zodpovedaní. Nie je to nutné, ide o spôsob oživenia testovania.

5) Označíme správnosť odpovede. Pokiaľ sme zvolili výber, označíme jednu správnu, rovnako tak pri krátke i hybridnej odpovedi. Pokiaľ tvoríme otázku s viacerými správnymi odpoveďami, označíme viacero alternatív.

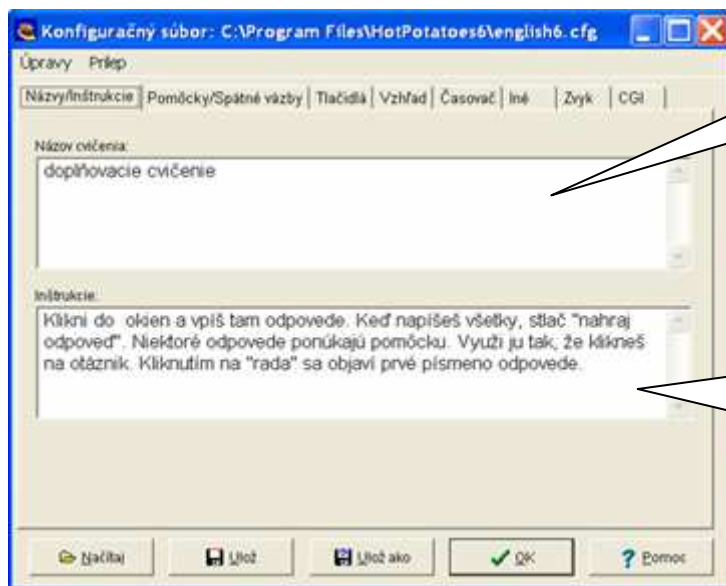
3) Zvolíme typ otázky:

- výber,
- viacero správnych,
- krátka
- hybridná otázka

2.3 JCLOZE

Pomocou tejto aplikácie môžeme tvoriť otvorené viacnásobné doplnňovacie úlohy. Ako prvý krok pred tvorbou prvého testu opäť nakonfigurujeme výstup.

Do názvu zadáme typ cvičenia. V našom prípade je to „doplnňovacie cvičenie“.

Keďže v tomto type úloh nemusí byť postup študentovi jasný, napíšeme inštrukciu, ako má postupovať.

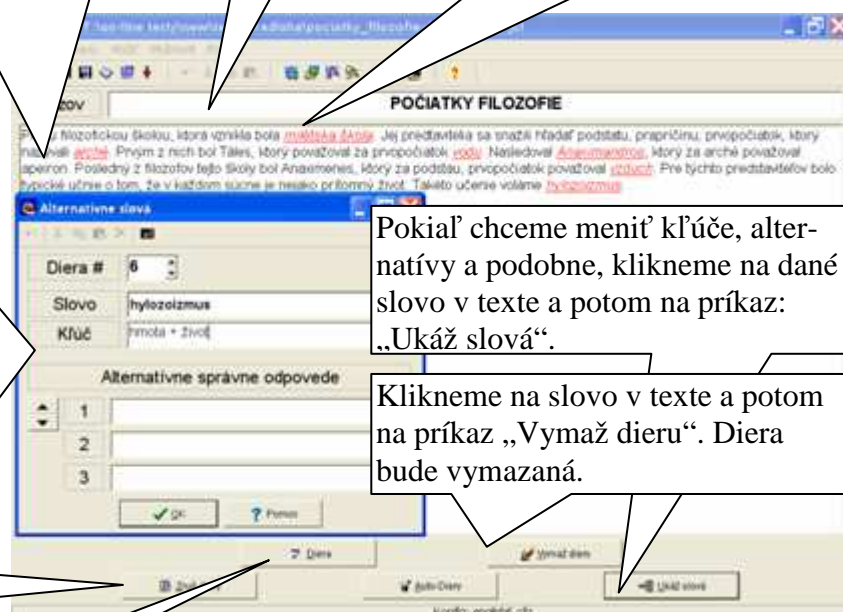
V ďalších bodoch konfigurácie postupujeme podobne ako pri prvom teste. Potom môžeme pristúpiť k samotnej tvorbe testu.

2) Napíšeme súvislý text, v ktorom vytvoríme „okná“ do ktorých budú študenti vkladať odpovede.

1) Zadáme názov testu.

3) Slovo, ktoré majú žiaci doplniť dáme do bloku a klikneme na „Diera“.

5) Po otvorení okna sa ukáže vyznačené slovo „hylozoizmus“. Môžeme k nemu dopísať kľúč, ktorý v tomto prípade označuje nápovedu, ako príklad uvedieme „hmota + život“. Nápoveda sa vo vygenerovanom teste ukáže po kliknutí na otáznik vedľa diery. Zmeny uložíme po stlačení OK.

Pokiaľ chceme meniť kľúče, alternatívy a podobne, klikneme na dané slovo v texte a potom na príkaz: „Ukáž slová“.

Klikneme na slovo v texte a potom na príkaz „Vymaž diera“. Diera bude vymazaná.

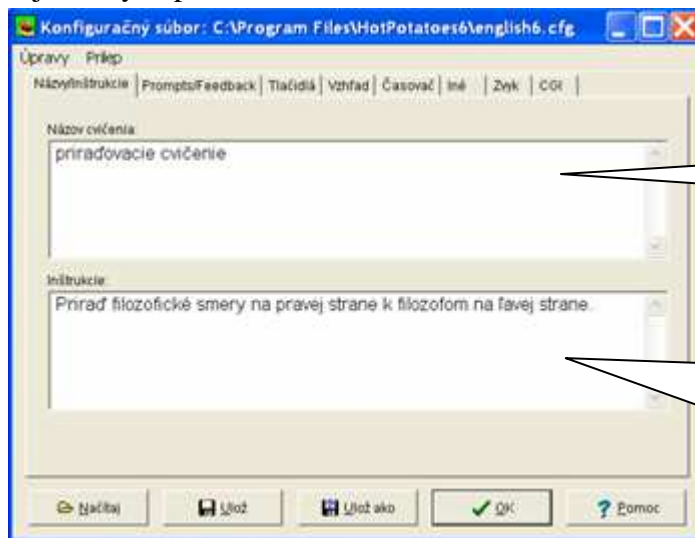
Zruší všetky diery v texte.

4) Klikneme na „Diera“ a ukáže sa nám okno „Alternatívne slová“.

Po kliknutí na „Auto-Diery“ sa nám vytvorí okno, v ktorom uvedieme číslo od dva vyššie, napríklad číslo päť. Každé piate slovo sa automaticky stane dierou.

2.4 JMATCH

„Jmatch“ umožňuje vytvárať prirad'ovacie cvičenia. Pred začiatkom tvorby nakonfigurujeme výstup.

Názov cvičenia – „Prirad'ovacie cvičenia“.

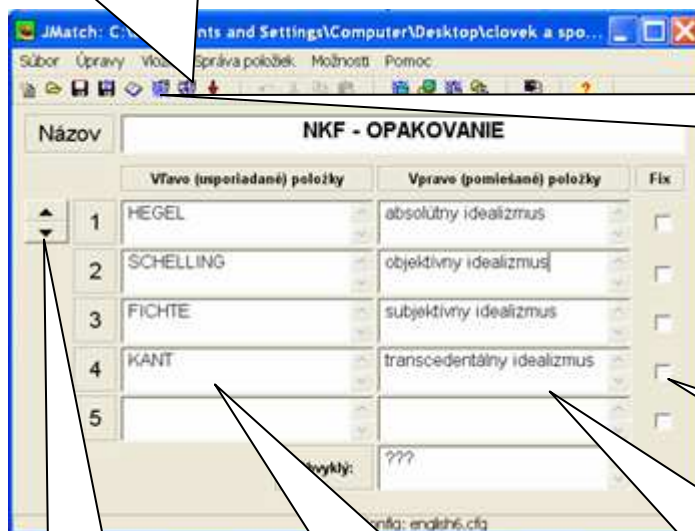
Keďže môžeme prirad'ovať rôzne pojmy, mená, miesta, filozofické smery, postoje a podobne, je potrebné nastaviť inštrukciu pred tvorbou každého testu.

Následne pristúpime k samotnej tvorbe. Vieme, kde umiestnime názov, takisto vieme, na ktorú ikonu klikneme, ak chceme súbor uložiť. Teraz môžeme pristúpiť ku novým skutočnostiam, ktoré sú nám neznáme.

Spôsob vygenerovania testu v „html“ je dvojaký. V tomto spôsobe klikneme myšou na pojem na pravej strane a preniesieme ho ku filozofovi.

Druhý spôsob je menej atraktívny. Správnu odpoveď vyberáme z viacerých možností.

Môžeme zafixovať niektorú dvojicu.

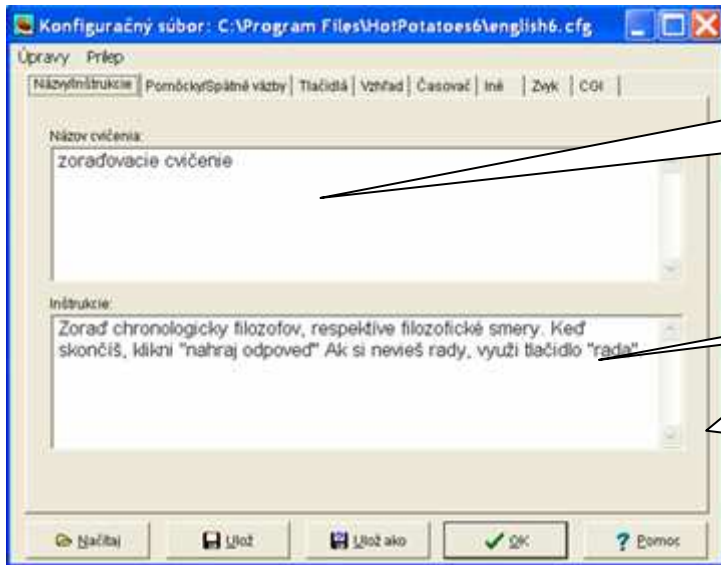
Pokiaľ nestačí päť možností, pridáme ďalšie.

2) Na ľavú stranu napíšeme položky, ktoré budú pevne zafixované.

3) Na pravú stranu napíšeme položky, ktoré budú pri každom spustení testu premiešané.

2.5 JMX

Aplikácia „Jmix“ umožňuje vytvárať zorad'ovacie cvičenia.

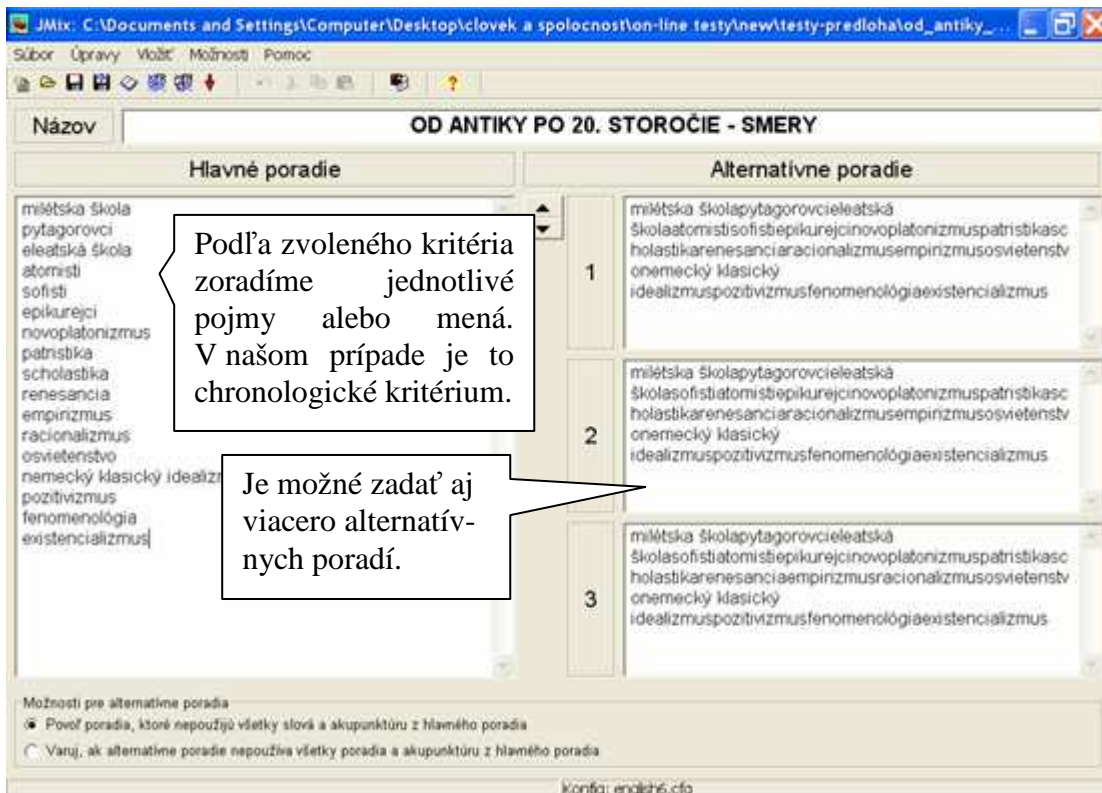

1) Pri konfigurácii programu vpíšeme názov cvičenia – „zorad'ovacie cvičenie“.

2) Inštrukciou informujeme študentov čo majú robiť.

3) Ďalšie konfigurácie nastavíme podľa predchádzajúceho postupu. Napokon uložíme a stlačíme „OK“

Pri tvorbe testu postupujeme sčasti podobným spôsobom, ako pri predchádzajúcich aplikáciách. Názov zadáme rovnako a rovnako aj súbor uložíme. Generovanie samotného testu je podobne ako pri predchádzajúcej aplikácii možné uskutočniť dvojakým spôsobom, pričom namiesto vyberania správnej „dvojčky“, zorad'ujeme pojmy podľa vopred zvoleného kritéria.

Podľa zvoleného kritéria zoradíme jednotlivé pojmy alebo mená. V našom prípade je to chronologické kritérium.

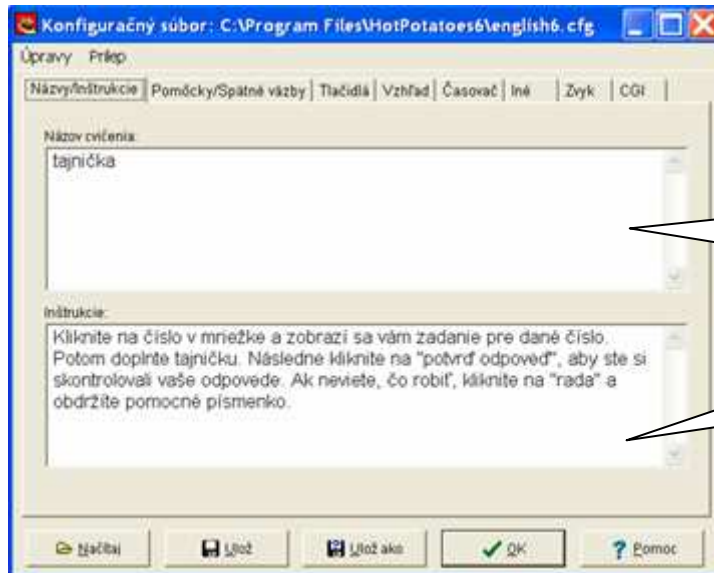
Je možné zadať aj viacero alternatívnych poradí.

Názov	Hlavné poradie	Alternatívne poradie
1	milétska škola pytagorovci eleatská škola atomisti sofisti epikurejci novoplatonizmus patristika scholastika renesancia empirizmus racionalizmus osvietenstvo nemecký klasický idealizmus pozitívizmus fenomenológia existencializmus	milétska škola pytagorovci eleatská škola atomisti sofisti epikurejci novoplatonizmus patristika scholastika renesancia racionalizmus empirizmus osvietenstvo nemecký klasický idealizmus pozitívizmus fenomenológia existencializmus
2	milétska škola pytagorovci eleatská škola atomisti sofisti epikurejci novoplatonizmus patristika scholastika renesancia empirizmus racionalizmus osvietenstvo nemecký klasický idealizmus pozitívizmus fenomenológia existencializmus	milétska škola pytagorovci eleatská škola atomisti sofisti epikurejci novoplatonizmus patristika scholastika renesancia racionalizmus empirizmus osvietenstvo nemecký klasický idealizmus pozitívizmus fenomenológia existencializmus
3	milétska škola pytagorovci eleatská škola atomisti sofisti epikurejci novoplatonizmus patristika scholastika renesancia empirizmus racionalizmus osvietenstvo nemecký klasický idealizmus pozitívizmus fenomenológia existencializmus	milétska škola pytagorovci eleatská škola atomisti sofisti epikurejci novoplatonizmus patristika scholastika renesancia racionalizmus empirizmus osvietenstvo nemecký klasický idealizmus pozitívizmus fenomenológia existencializmus

Možnosti pre alternatívne poradia
☒ Povoliť poradia, ktoré nepoužívajú všetky slová a akupunktúru z hlavného poradia
☐ Varuj, ak alternatívne poradia nepoužívajú všetky poradia a akupunktúru z hlavného poradia

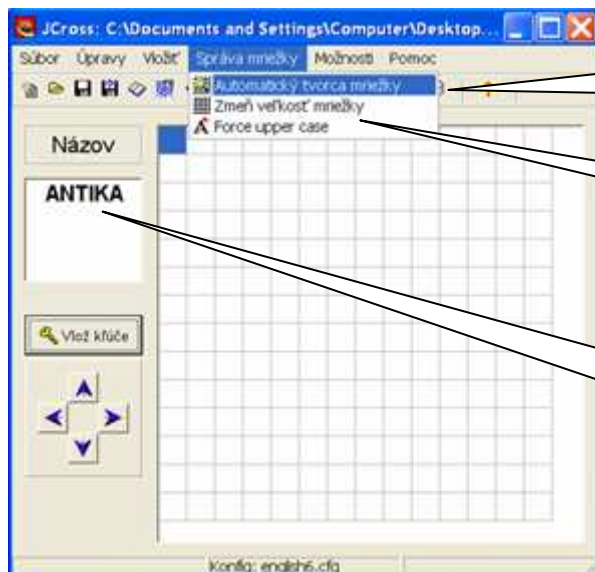
2.6 JCROSS

Aplikácia „Jcross“ umožňuje vytvárať jednoduché krížovky. Táto aplikácia je podľa môjho názoru skôr určená na odreagovanie, než na seriózne skúšanie. Poskytuje však zaujímavý a atraktívny spôsob overovania vedomostí študentov.

Ako prvý krok nakonfigurujeme výstup. Názov môže znieť „Tajnička“.

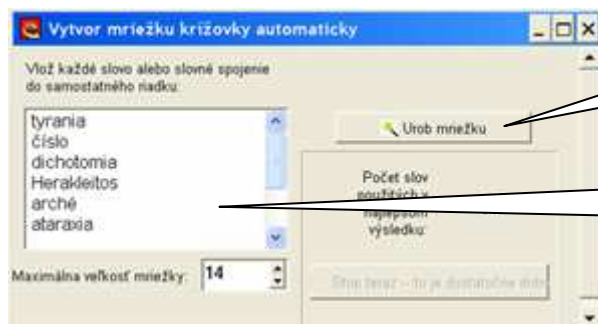
Do spodného poľa vložíme inštrukciu pre študentov.

3) Po nastavení veľkosti mriežky klikneme na „Automatický tvorca mriežky“.

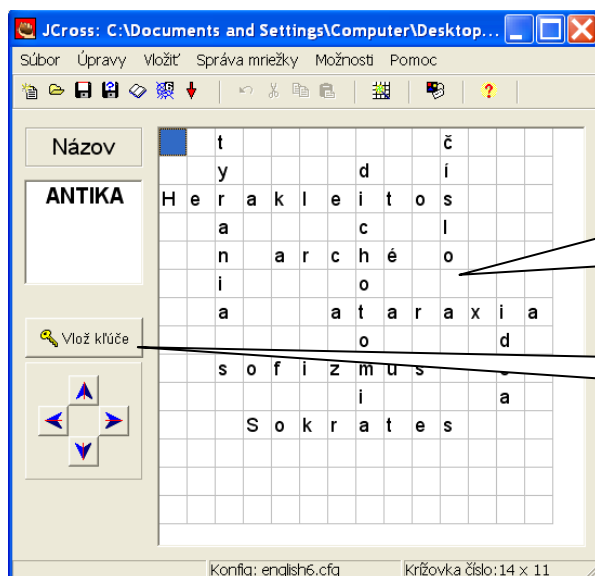
2) Na hornej lište klikneme na „Správa mriežky“ a nastavíme veľkosť mriežky.

1) Zadáme názov tajničky.

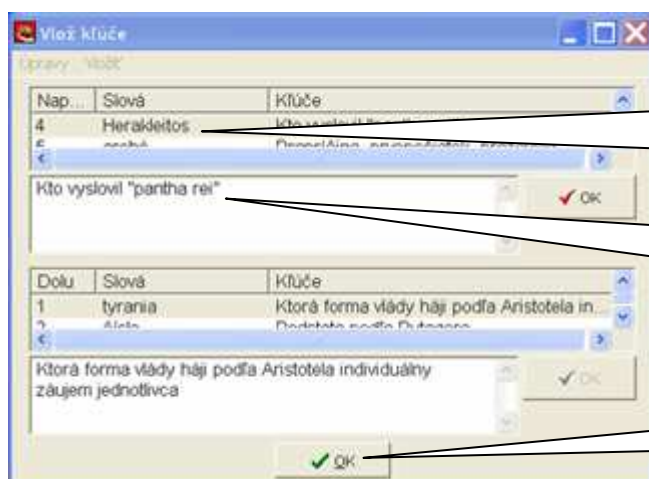
2) Klikneme na príkaz „Urob mriežku“.

1) Vpíšeme kľúče. Napíšeme ich do riadkov pod seba.

1) Po vpísaní kľúčov program vygeneruje mriežku, v ktorej vidíme, ako bude vyzeráť výsledná tajnička.

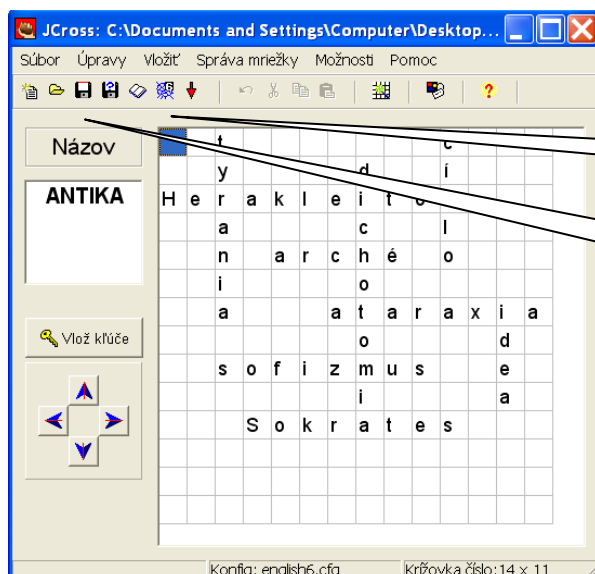
2) Klikneme na „Vlož kľúče“ a otvorí sa nám ďalšie okno..

1) V okne sa objavia už nami vložené kľúče, a to tak, ako ich vygeneroval program, či už na vertikále, alebo horizontále.

2) Ku každému kľúču napíšeme kmeň otázky a potvrdíme tlačidlom „OK“ na pravej strane.

3) Keď napíšeme všetky kľúče, potvrdíme to príkazom „OK“.

2) Vygenerujeme súbor „html files“.

1) Uložíme vytvorený súbor.

2.7 ĎALŠIE MOŽNOSTI PROGRAMU „HOT POTATOES“

Využitie testov vytvorených prostredníctvom programu „Hot potatoes“ je rôznorodé. Spôsob použitia môžeme zúžiť na dva základné spôsoby. Jeden z nich je ten, že vygenerujeme test do formátu „html files“ a prostredníctvom prenosného média, ako môže byť napríklad CD nosič alebo USB kľúč, ho použijeme na hodine. Ďalší spôsob je použitie testu prostredníctvom internetovej stránky, na ktorej ho môžu žiaci priamo na hodine alebo doma riešiť. Výhoda prvého spôsobu použitia je v tom, že ho môžeme použiť aj na miestach, kde nie je prístup na internet. Na druhej strane je obmedzený prístup študentov k testom. Aby testy vytvorené v prostredí „Hot potatoes“ skutočne napĺňali podmienku autoevalvačných testov, je potrebné, aby boli k dispozícii on-line, a tým pádom dostupné študentom. Tu však narážame na ďalší problém a tým je webová stránka, na ktorú „zavesíme“ vytvorené testy. Pre učiteľa neinformatických predmetov by to ešte pred niekoľkými rokmi bol skutočne problém, súčasnosť však ponúka mnoho riešení. Jednoduchým riešením je využitie služieb mnohých serverov, ktoré ponúkajú bezplatne alebo za relatívne symbolický poplatok možnosť vytvoriť si vlastnú internetovú stránku podľa vopred pripravenej šablóny. Ja už niekoľko rokov využívam služby serveru websnadno.cz, ktorý v dostatočnej miere podporuje využitie on-line testov. Existujú však aj mnohé ďalšie internetové stránky, ktoré zadarmo a na vysokej grafickej úrovni ponúkajú svoje služby.

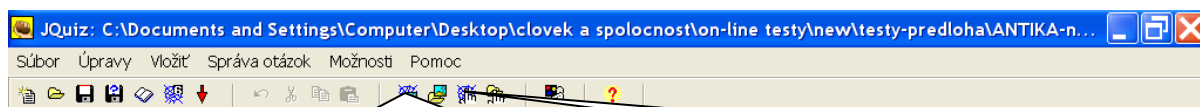
Rozdielny spôsob použitia elektronických testov však podmieňuje aj rozličný spôsob ich tvorby. Pokiaľ v testoch používame len písaný text, rozdiel v tvorbe testu v podstate nie je. Ak však chceme v testoch použiť rôzne obrázky, hovorené slovo alebo video, spôsob tvorby testov bude rozdielny.

Pri používaní rôznych audio, či je potrebné byť opatrný, aby sme sa nedopustili porušenia autorských práva pri prehrávaní hovoreného slova alebo videozáznamov.

2.7.1 VKLADANIE OBRÁZKOV, ZVUKOVÝCH SÚBOROV A VIDEÍ

Elektronické testy umožňujú atraktívny spôsob overovania vedomostí študentov aj vďaka použitiu rôznych médií. Vkladanie obrázkov závisí od toho, či chceme test používať on-line alebo v elektronickej podobe bez prístupu na internet. Spôsob importovania rôznych druhov médií je rovnaký vo všetkých aplikáciách. Ak test používame bez prístupu na internet, postupujeme nasledovne: V prvom kroku uložíme obrázok, zvukový súbor alebo video do

priečinka, ktorý zároveň slúži na ukladanie elektronických testov. Ďalej postupujeme v závislosti od toho, či chceme použiť obrázok, alebo audio či video súbor.

Ak vkladáme obrázok, klikneme na túto ikonu.

Ak vkladáme video alebo zvukový súbor, klikneme na túto ikonu.

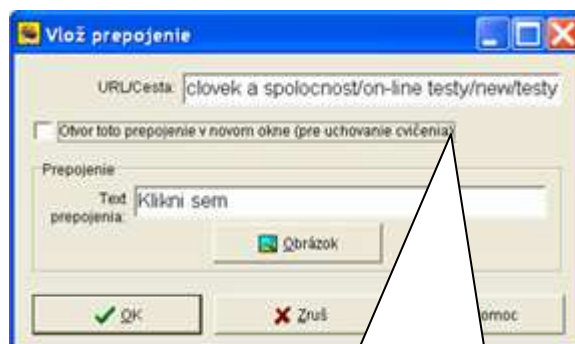
Otvorí sa okno so súbormi v našom počítači. Vyhľadáme obrázok, ktorý chceme nahráť a klikneme naň.

Otvorí sa okno so súbormi v našom počítači. Vyhľadáme video alebo zvukový súbor, ktorý chceme nahráť a klikneme naň.

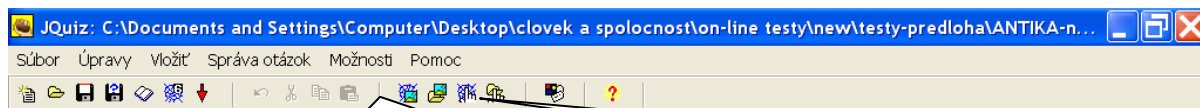

V okne, ktoré sa otvorí, upravíme obrázok podľa svojich predstáv a potvrdíme „OK“.

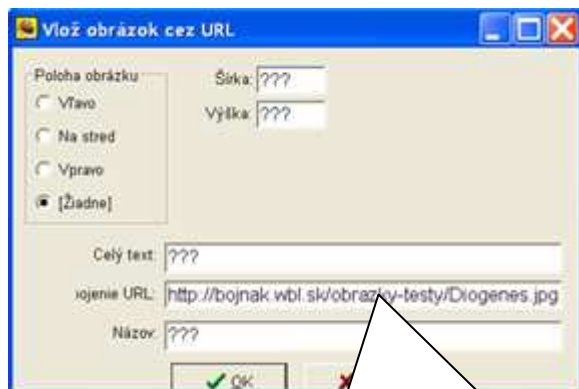
Načíta sa odkaz na vybraný súbor. Výber potvrdíme tlačidlom „OK“. V teste video spustíme kliknutím na tlačidlo „Klikni sem“, ktoré však môžeme nahradiť nejakým obrázkom.

Obrázky môžeme vkladat' do kmeňa otázky, ale rovnako tak i do kľúča či distraktorov. Iná situácia nastáva, ak chceme využívať testy on-line. V takomto prípade neimportujeme obrázok alebo iný mediálny súbor zo súboru, ale používame URL adresu. Pokiaľ chceme mať istotu, že odkazy na obrázky a audio či video súbory budú „živé“, nahráme ich na vlastnú stránku. Postup potom vyzerá nasledovne:

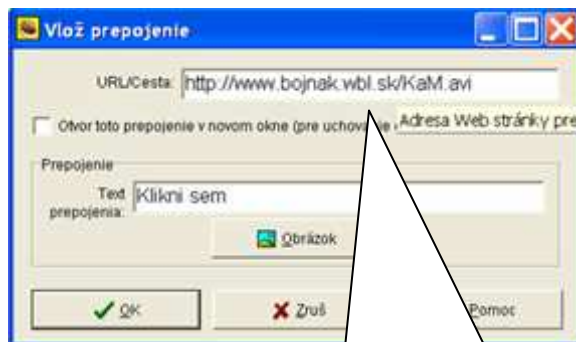

Ak vkladáme obrázok, klikneme na túto ikonu.

Ak vkladáme video alebo audio súbor, klikneme na túto ikonu.

Otvorí sa okno, do ktorého nahráme url adresu obrázku, ktorý je na internete.

Po otvorení vložíme url adresu. Atraktívnejším spôsobom použitia video súborov je importovať video zo stránky www.youtube.com, ktorá ponúka službu, pomocou ktorej môžeme vložiť video priamo do testu.

2.7.2 „HOT POTATOES“ V TLAČENEJ PODOBE

Testy vytvorené programom „Hot potatoes“ používame prevažne v elektronickej podobe. Výhodou tohto programu však je skutočnosť, že dokáže z týchto testov vytvoriť i klasické tlačené testy, ktoré môžeme skopírovať do „wordu“ a neskôr upravovať. Tlačené texty môžeme vytvoriť jednoduchým príkazom CTRL+P, alebo na hornej lište klikneme na „súbor“ a potom „exportuj pre tlač“. Táto funkcia otvára pre učiteľa možnosť vytvárať databázu testov pre písomné didaktické testy.

3 ZÁVER

Práca „Tvorba testov a ich využitie v elektronickej podobe“ je syntézou teoretických vedomostí a praktických skúseností nadobudnutých počas učiteľskej praxe.

Tvorba testov i testových databáz je proces, to znamená, že učiteľ by nemal pripustiť stav, v ktorom skonštatuje spokojnosť s dosiahnutými testami. Želanému stavu sa môžeme len neustále približovať. Testovanie, vyhodnocovanie testových úloh i testov, implementácia zmien do databáz vyžaduje mnoho času i úsilia.

Slovenské sekundárne školstvo sa po vzore krajín vyspelej Európy uberať smerom testovania vedomostí. Vstupné, priebežné, výstupné testy, monitorovanie vedomostí žiakov základných škôl, rozširovanie skupiny predmetov vyučovacích predmetov, ktoré sa stávajú súčasťou externej časti maturitnej skúšky. To všetko podľa môjho názoru dokazuje, že overovanie a meranie vedomostí a zručností prostredníctvom didaktických testov sa bude v budúcnosti rozrastať. Primárny problém, ktorý podľa môjho názoru bráni rozšíreniu externej časti maturitnej skúšky na všetky predmety už v súčasnosti je fakt, že nie je vytvorená dostatočná banka úloh, ktorá by bola východiskom pre úlohy v maturitnom teste. Učitelia a ich študenti by mali byť pripravení na tento spôsob merania vedomostí.

Elektronické testovanie je na Slovensku relatívne nový fenomén. On-line testy ponúkajú rôzne edukačné prostredia, ako je napríklad softvérový balík moodle a niektoré ďalšie. Pre učiteľov podľa môjho názoru nestojí otázka v podobe, či tvoriť otázky, ale ako ich tvoriť a kedy. Informatizácia školstva bude i naďalej postupovať ďalej a závisí na nás, ako sa tomuto trendu prispôbíme.

Podľa môjho názoru sa mi podarilo predstaviť ucelený spôsob, ako vytvárať testové úlohy, akým vážnym chybám sa vyvarovať pri ich tvorbe a ako z nich následne zložiť test, ktorý bude spĺňať všetky požiadavky, ktoré sú naň kladené. Zároveň som poskytol návod, ako testy, ktoré spĺňajú formálne i obsahové náležitosti, importovať do virtuálneho prostredia elektronických on-line testov. Rovnako tak som naznačil metódu, ako zvyšovať schopnosť hodnotenia zo strany študentov, ktorá neraz v súčasnosti absentuje.

Myslím, že tento návod je ucelenou pomôckou v oblasti merania a overovania vedomostí študentov vo všeobecno-vzdelávacích predmetoch.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

1. <http://hotpot.uvic.ca/#downloads>
2. ROSA, Vladimír: Metodika tvorby didaktických testov. Prvé vydanie. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2007. 72 s. ISBN 978-80-89225-32-3
3. RÖTLING, Gustáv: Hodnotenie učebnej činnosti žiakov. Banská Bystrica: Metodické centrum, 2001. 16 s. ISBN 80-8041-401-7
4. SCHINDLER, Radek a kol.: Rukověť autora testových úloh. Praha: Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2006. ISBN 80-239-7111-5 [on-line]. [cit. 2009-07-15]. Dostupné na internete: http://www.ceremat.cz/sqlcache/rukovet_autora_testovych_uloh.pdf
5. VELIKANIČ, Ján: Skúšanie, hodnotenie a klasifikácia žiakov. Prvé vydanie. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1973. 320 s.

PRÍLOHA: ON-LINE BANKA ÚLOH NA DIDAKTICKÉ TESTY

autoevalvačné testy z filozofie pre študentov Gymnázia Antona Bernoláka v Námestove

Tieto testy tvoria databázu, z ktorej čerpám otázky na písomné práce z NOS, pri tvorbe písomných testov môžem pozmeniť otázky zmenou záporu a pod., pričom obsah sa v podstate zachováva, ide o snahu eliminovať schematické osvojenie si otázok a odpovedí zo strany študentov, testy sú väčšinou, tvorené tak, že počítač vám zo širšej databázy vygeneruje 10 testových otázok, na vypracovanie testu máte päť minút, netýka sa to testov, ktoré majú inú formu, alebo tých testov, ktoré obsahujú audio, či videonahrávky. Testy vám počítač automaticky vyhodnotí. Sú navzájom prepojené, môžete sa v nich pohybovať pomocou šípok v hornej časti. Databáza obsahuje zatiaľ 78 testov a vyše 1200 testových otázok, pričom neustále pribúdajú nové. Na prehliadanie odporúčam najmä prehliadač **Mozilla Firefox**, Internet Explorer robí problémy.

Veľa šťastia pri práci, Štefan Bojnák.

-----TESTY Z FILOZOFIE-----	-----TESTY Z FILOZOFIE-----
uvod_do_filozofie.htm (85 KB)	predpoklady_vzniku_filozofie.htm (79 KB)
zakladne_filozoficke_discipliny.htm (109 KB)	filozofia_a_jej_vztah_k_nabozenstvu_a_vede.htm (79 KB)
uvod-opakovanie.htm (92 KB)	miletska_skola.htm (88 KB)
pociatky_filozofie-doplnovacka.htm (38 KB)	pytagoras_herakleitos.htm (85 KB)
eleati_a_poeleati.htm (119 KB)	sofisti.htm (94 KB)
sokrates.htm (82 KB)	sokratovska_metoda.htm (35 KB)
platon1.htm (148 KB)	platon2.htm (92 KB)
aristoteles1.htm (92 KB)	Aristoteles2.htm (38 KB)
aristoteles3.htm (35 KB)	aristoteles4.htm (87 KB)
aristoteles5.htm (36 KB)	helenizmus.htm (101 KB)
anticka_filozofia-opakovanie.htm (109 KB)	antika-krizovka.htm (46 KB)
antika-priradovacka.htm (33 KB)	ANTIKA-nahravky.htm (60 KB)
antika-film.htm (50 KB)	stredovek.htm (130 KB)
augustin.htm (99 KB)	rana_scholastika.htm (121 KB)
vrcholna_scholastika-tomas.htm (91 KB)	po_tomasovi.htm (91 KB)
STREDOVEK-priradovacka.htm (33 KB)	renesancia1.htm (94 KB)
renesancia2.htm (93 KB)	empirizmus-francis_bacon.htm (129 KB)
thomas_hobbes.htm (97 KB)	john_locke.htm (89 KB)

george berkeley a david hume.htm (80 KB)	racionalizmus-gnozeologicka problematika.htm (78 KB)
racionalizmus-ontologicka problematika.htm (134 KB)	osvietenstvo_1.htm (115 KB)
osvietenstvo_2.htm (102 KB)	immanuel kant_1.htm (181 KB)
immanuel kant_2.htm (124 KB)	fichte-schelling.htm (115 KB)
hegel.htm (147 KB)	NKI-opakovanie.htm (92 KB)
NKF-opakovanie.htm (35 KB)	pozitivizmus.htm (123 KB)
pozitivizmus klasifikacia vied 1.htm (43 KB)	pozitivizmus klasifikacia vied 2.htm (43 KB)
druha a tretia faza pozitivizmu.htm (147 KB)	stvrta faza pozitivizmu a novokantovstvo.htm (102 KB)
marxizmus a neomarxizmus.htm (146 KB)	soren kierkegaard.htm (104 KB)
arthur schopenhauer.htm (93 KB)	filozofia zivota-nietzsche bergson dilthey.htm (149 KB)
fenomenologia.htm (74 KB)	existencializmus.htm (135 KB)
filozoficka antropologia a hermeneutika.htm (115 KB)	pragmatizmus.htm (84 KB)
neorealizmus a nove ontologie nabozenska filozofia.htm (96 KB)	strukturalizmus a postmodernizmus.htm (80 KB)
opakovanie-filmy_2.htm (63 KB)	opakovanie-filmy.htm (81 KB)
idealizmus-opakovanie_1.htm (35 KB)	idealizmus-opakovanie_2.htm (110 KB)
materializmus-opakovanie_1.htm (35 KB)	materializmus-opakovanie_2.htm (89 KB)
opakovanie-kto povedal alebo mohol povedat-antika.htm (36 KB)	opakovanie-kto povedal alebo mohol povedat-stred..htm (36 KB)
opakovanie-kto povedal alebo mohol povedat-ren..htm (37 KB)	opakovanie-kto povedal alebo mohol povedat-nov..htm (36 KB)
opakovanie-kto povedal alebo mohol povedat-osviet..htm (36 KB)	opakovanie-kto povedal alebo mohol povedat-NKI.htm (37 KB)
opakovanie-kto povedal alebo mohol povedat-19.st..htm (36 KB)	opakovanie-kto povedal alebo mohol povedat-20.st...htm (37 KB)
od antiky po 20. storocie.htm (45 KB)	od antiky po 20.st.rocie 2.htm (45 KB)

zdroj: <http://bojnak.wbl.sk/TESTY36.html>